

Uredništvo : upravni Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 23-61-23-64. Mesečna naročnina 25 litr., za inostranstvo 40 litr. — Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.294 za inostranstvo. Izključno sodelovanje za oglaševanje in inostranstvo: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SVENEC

NOVEMBER-1944

14
TOREK

Naročite se čimprej na
»SLOVENEV KOLEDAR«
da ne boste ostali brez slojal

Erbitterte Kämpfe im Raum beiderseits Metz

Feindliche Panzerkräfte an der Nied zurückgeschlagen — Zäher deutscher Widerstand bei Forli — Schlacht östlich Budapest nimmt an Umfang und Heftigkeit zu

Aus dem Führerhauptquartier, 13. November. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Ah der Westfront lag auch am gestrigen Tag der Schwerpunkt der erbitterten Kämpfe im Raum beiderseits Metz.

Gegen heftigen Widerstand unserer Truppen und ihre Gegenangriffe konnten die Nordamerikaner ihren Brückenkopf nordöstlich Diedenhofen nur geringfügig erweitern, aber in die Stadt selbst eindringen. Um die alte Zitadelle wird heftig gekämpft.

Südöstlich Metz wurden an der Nied die feindlichen Panzerkräfte abgefangen oder wieder zurückgeschlagen. Im Raum südlich Mörchingen fügten unsere Divisionen in erbittertem Panzertreffen dem Gegner hohe Verluste zu und warfen ihn aus einer Reihe von Ortschaften. Seit Beginn der Schlacht um Metz haben unsere Truppen 222 amerikanische Panzer und Panzerspähwagen vernichtet.

Vor unseren Festungen im Westen hat sich das feindliche Artilleriefeuer und die Flieger- und Kampftätigkeit verstärkt. Feindliche Angriffe gegen die Ostfront der Festung St. Nazaire scheiterten.

Das Vergeltungsfeuer auf London wurde fortgesetzt.

Im Etruskischen Apennin zersprengte schwere Artillerie südlich

Vergato stärkte feindliche Kolonnen. In der Schlacht um Forli gelang es den Briten, gegen den zähen Widerstand unserer Truppen erst nach schweren, den ganzen Tag über andauernden Kämpfen nördlich der Stadt auf schmaler Front in unsere Stellungen einzudringen und etwa 2 km vorwärts zu kommen.

Die Schlacht im Raum östlich Budapest nahm bei erhöhtem Kräfteinsatz des Gegners an Umfang und Heftigkeit zu. Unsere Panzerverbände warfen den in Jászberény eingedrungenen Feind im Gegenangriff wieder zurück und schossen dabei 33 sowjetische Panzer ab. Durch den hartnäckigen Widerstand deutscher und ungarischer Truppen wurden beiderseits Mezökövesd die mit 10 Schützen divisionen und zahlreichen Panzern angreifenden Bolschewisten am weiteren Vordringen verhindert.

Südwestlich des Duka-Passes und beiderseits der Rominter-Heide scheiterten sowjetische Aufklärungsversuche.

Im Raum von Autz verstärkte der Gegner seine am Vortage begonnenen Angriffe, die jedoch auch gestern erfolglos blieben.

Im Westen und über dem Reichsgebiet war die feindliche Fliegertätigkeit am gestrigen Tage gering.

Monakovo, 13. nov. Udeleženci pohoda z dne 9. novembra 1923., so doživeli letos za svoje padle tovariše edinstveno spominsko svečanost. V zgodovinskem mestu bojnih zborovanj za novo Nemčijo se je zbralo simbolično nekaj bataljonov nemške ljudske vojske k zaprisegi pred krvno zastavo, pred možni, ki so odgovorni Führerju za ljudsko vojsko, Reichsführerjem SS in poveljnikom nadomestne vojske Heinrichom Himmlerjem ter vodjem strankine pisarne Bormannom. Reichsführer SS je prečital Führerjevo poslanico ter zaprisegel ljudsko vojsko, o katere pomenu je govoril Gauleiter Paul Giesler.

Bila je to veličastna manifestacija svetega nemškega narodnega boja. Ljudska vojska je prisegla, da se bo borila v duhu starih udeležencev pohoda. Prisegla je na mesto, na katerem je Führer nekoč že razvil zastavo s kljukastim križem. Prisegla je pred krvno zastavo 9. novembra.

Obsejni prostor so napolnili moške ljudske vojske v civilnih uniformah, poleg njih pa razen udeležencev pohoda in njihovih preostalih svojcev skoraj še vsi Reichsleiterji in vodje strankinskih organizacij.

Mogočno je odmevala skupna pesem »Deutschland hoch in Ehren«. V svojem z revolucionarnim bojniškim duhom prežetem govoru je nato poudaril Gauleiter Paul Giesler: Tu v Monakovem sta se sešli dve koloni: tu sta se združili koloni borb za nemško svobodo. Je to kolona, ki je korakala v temni dobi nemškega upora iz nujnosti z Adolfom Hitlerjem na

čelu k Feldherrnhalle, kjer so zahtevali od nje za njeno prepričanje prve krvne žrtve, njej pa se pridružuje veliki zbor nemške ljudske vojske, ki je semkaj prikorakal s tisoči svojih bataljonov. Obe koloni se tu združujeta. Iz vas tisočev, ki ste resno pričeli navidezno brezupni boj in ga odločno nadaljevali, je nastal skupni boreči se narod, ki se bori za svojo svobodo v ljudski vojski. Sovražnik si naj zapomni: Za vsako puško ljudske vojske in za vsako oklepniško pestjo stoji Nemčija. Dejstvo, da so v Monakovem zbrani bataljoni prisegli ob spominski uri na mrtve dne 9. novembra in za krvno zastavo, najdragoenejši simbol narodnosocialistične Nemčije, jih odlikuje pred vsemi ostalimi, obenem pa predstavlja zanje visoko obveznost. Nič ne veže kake skupnosti bolj, kot pretresljaji, ki jih častno prestane. Semkaj spada zlasti verno zaupanje. To neomajano vero prinaša nemška kolona iz leta 1923, kot svoj doprinos formacijam nemške ljudske vojske. Njen vzgled kaže Nemcem pomen stare resnice, da sta sreča in uspeh vedno le protidajatev za zvestobo, napore in žrtve. Če tako gledamo na 9. november 1923, izhaja iz njega ojačujoča sigurnost, da bodo Nemci vseeno premagali vse svoje sovražnike. Zaključno besede Gauleiterja, ki je citiral Dietricha Eckarta: »Gorje narodu, ki danes še spi — Nemčija, zbudi se! se natelele na ogromen odmev.

Nato je prenesla godba mogočno, težko in opominjajočo to pesem v prostor in simbolično v Nemčijo. Potem pa je napovedal Gauleiter: »Reichsführer SS in poveljnik nadomestne vojske bo prečital

mu Nemcu in zlasti vsakemu uradniku in častniku, da je lahko izpolnjeval svoje dolžnosti, ne da bi prišel v spor s svojo vestjo. Kdor pa misli sedaj, da lahko spravlja v spore z vestjo ostale ljudi, ne da bi sam kaj takega doživel zaradi mojega postopanja, se mora zavedati, da to pomeni smrtne konce. Dokler so preganjali samo mene, sem lahko velikopotezno spregledal to preganjanje. Kdor pa bi danes dvignil roke proti Nemčiji, bo brezobzirno uničen.

Nekaj ur je zadostovalo za zadušitev poskušane upor dne 20. julija, nekaj mesecev za odstranitev vse kljike teh brezčasnih katilinskih ljudi. Kot mi je služil leta 1934 upor male skupine v pokretu za izvedbo očiščenja, tako je predstavljal novi upor pričetek temeljite preureditve vsega državnega aparata. Čas kompromisarskih značajev in ljudi s pridržki je dokončno mimo. Nemška vojska zastava je v teh dneh simbol narodnosocialistične revolucije in državne ideje, polkovna zastava nemške vojske. Uvedli smo nemški pozdrav. Ljudske grenadirske divizije bodo pomagale, da bo zmaga narodnosocialistična ideologija.

Po tem 20. juliju me je najbolj prevzelo in razveselilo dejstvo, da so vojska, mornarica in letalstvo — vojska SS je bila že prej izven dvoma — ne da bi bilo prej nazven vidno, tako prežete z narodno socialističnim duhom, da nam ni preostalo nič drugega, kot da pomečemo nevedne iz stranke, države in vojske in tako izvedemo popolno enotnost stranke, naroda, države in vojske v njihovih pogledih in volji.

Kljub temu so bile posledice tega izdajstva grenke. Naši nasprotniki so misleč, da lahko sedaj Nemčijo na hitro pregazijo, strnili vse svoje sile. Da se jim je načrt ponesrečil, se moramo zahvaliti junaškimu obnašanju vojske, predvsem pa hrabremu obnašanju nemške domovine. Odgovora na poziv k izgraditvi utrd in v ljudsko vojsko sta le simbola za vedno bolj jasno nemško ljudsko skupnost v tem usodnem boju za bodočnost našega naroda.

Tako stopa popolnoma enakovredno poleg starih vajakov vojske, mornarice in letalstva danes vojska domovina ne le s svojimi možmi, starčki in mledenici, temveč tudi ženami in deklicami.

Ako pregledam skupno vsoto vseh ogromnih naporov, ki jih danes doprinaša naš narod, vse trpljenje, ki ga morajo prestopati milijoni ljudi v naših mestih, pot naših delavcev in delavk ter podzelskega prebivalstva, potem bi vprašal zločince z dne 20. julija le še sledeče: S kako pravico bi lahko zahtevali take žrtve, ako ne bi bili sveto prepričani, da bomo ob koncu tega boja očistili nemško ljudsko državo, jo vedno bolj izgradili in končno napravili to veliko obdobje našega naroda za rojstvo nov Nemčije, ki ne bo le nazven obsegalo vseh Nemcev, temveč jih tudi nazvnotraj osrečilo? S tem, da se borim za narodnosocialistično državo, podajam največji borbi naše zgodovine edinstveno moralno in pravno vsebino. Kdor misli tudi v teh urah le na svoje stanovske koristi, ne postopa zgolj kot zločinec, temveč je blazen egoist, blazen, ker misli v svoji neverjetni omejenosti, da se je narod morda pol stoletja navduševal za boj na življenja in smrt le radi kake srednjeveške fevdalne države.

Ko je bilo leto 1923. končano, sem napisal v ječi »Mein Kampf«. Neprenehoma mi je lebdela pred očmi uresničitev narodnosocialistične ljudske države. Dolga leta smo se borili za to idejo, po prevzemu oblasti pa za njo praktično delali. Ob pogledu na dosegene uspehe v gospodarskem in socialnem življenju, na naraščajočo kulturo in pomiritev razredov eta prevzemala naše nasprotnike bin in zavist. Ako danes objavljajo v drugih državah tako zvane »socialne načrte bodočnosti«, potem je to le slab odsvit tega, kar je narodnosocialistična Nemčija že praktično uresničila.

Zato se danes lahko izjavim le za nadaljevanje tega dela. Kot star narodni socialist ne bom v boju niti sekunde kolebal, ako bo šlo za izpolnitev naloženih mi dolžnosti. Sledečih si nisem sam izbral, temveč jih je vsakemu Nemcu naložila previdnost, ki zahteva, da storimo vse in ne upustimo ničesar, s čimer bi lahko zagotovili nemškemu narodu bodočnost in tako njegov obstoj. Na najtežje udarce usode bomo odgovorili s kljubovalno zagrenostjo, neprestano prežeti s prepričanjem, da ljubi tudi previdnost čisto le one, ki jih vzgaja ter da mora ljudi preizkušati da bi našla njihovo vrednost. Jaz pa sem neomajno odločen, da dam znanemcu v tem boju prav tako svetel vzgled, kot so ga dali veliki Nemci v prejšnjih dobah. Moje lastno življenje ne igra pri tem nikake vloge, to se pravi niti svojega zdravja, niti življenja ne bom čutil pri izpolnitvi nalog, ki so mi naložene kot prvemu Nemcu. Ako v tem času nemškemu narodu malo ali redko govorim, potem se to dogaja, ker delam in izpolnjujem ene naloge, katere mi je naložil čas in katere moramo izpolniti, da zopet obrnemo usodo. Ker imam voljo in ker moj narod zvesto stoji za mano, ne dvomim niti trenutek, da bomo na koncu uspešno prestali dobo preizkušenj in da

(Nadaljevanje na drugi strani.)

Nemška ljudska vojska prisegla Führerju

Führerjeva poslanica — Zaprisega pred Reichsführerjem SS

Führerjevo poslanico

ki pravi med drugim: Zahteve totalnega vojevanja so me prisilile, da sem preložil spominsko svečanost 9. novembra na naslednjo nedeljo. Prav tako mi delo v glavnem stanu ne dovoljuje, da bi ga tudi le za nekaj dni zapustil. Razen tega smatram, da ne obstoja danes moja naloga toliko v pripravi govorov, kot pa v pripravi in izvedbah vojnih ukrepov, ki so nujni za dokončno zmagovalno končanje te vojne. Kajti prav tako, kot v času krize leta 1923., me preveva tudi danes ena sama volilna misel: Sedaj moramo še prav posebno storiti vse, kar potrebujemo za nujni uspehi! Kot smo takrat po desetih letih lahko upravičeno rekli mrtvim tovaršem, da so vendar zmagali, tako mora in bo tudi v velikih borbah našega naroda za biti ali ne biti zmaga na koncu pripadla njim, boreči se fronti in nič manj junaško bojujoči se domovini. Res so se časi v primeri z letom 1923. spremenili, toda ostalo je bistvo nam vsiljenega boja:

1. Naš lastni cilj, namreč ohranitev našega naroda, zagotovitev njegove bodočnosti z vsemi sredstvi in pa

2. Cilj naših sovražnikov, uničenje našega naroda, njegovo pokončanje in s tem prenehanje njegovega obstoja.

Da vse to ni le teza narodnosocialistične propagande, nam je nekoč pokazalo dejstvo notranjega nemškega razpada ter nam danes potrjujejo proklamacije naših sovražnikov. Noben narodnosocialistični propagandni minister ne bi mogel jasneje očrtati ciljev naših sovražnikov, kot je to delal desetletja židovski tisk in dela to še prav posebno danes, ko jih poleg tega javno s svojimi ministri objavljajo sovražni državniki. Cilj naših sovražnikov je torej preveč javen. Boljševizem, ki ga podpirajo demokracije, je nekoč poskušal, da bi naš pokret uničil znotraj s terorjem. Od demokracij podpirani sovjetizem si prizadeva, da bi razbil Nemčijo in uničil naš narod.

Evropa je bila skoraj vedno skupnost številnih med seboj tekmujočih narodov in držav. Kljub temu pa je dobil pojem Evrope svojo duhovno predstavo večino me v eni državi ali eni skupnosti sorodnih narodov. Večini spor evropskih narodov med seboj je imel pri tem tudi velike prednosti. Kot vsako tekmovanje, je podžgal sposobnost in udarnost posameznih narodov. Toda v časih najtežjega boja vseh za biti ali ne biti je obstojala velika nevarnost razbitja sil pred grozečim navalom azijskega vzhoda, te stalno latentne nevarnosti za Evropo. Narodni, predvsem pa njihovi državniki, vojskovodje in diplomatje so v vseh časih lahko prenašali dneve sreče in s tem uspehov. Značilni za velike moze svetovne zgodovine, kot za narode, ki so poklicani k velikem delom, so bili vedno njihova vztrajnost v dneh težav, njihovo zaupanje v časih navideznih brezupnosti, njihovo kljubovanje in njihov pogum po udareh. Dejstvo, da so monarhi popolnoma pozabili na pomen svojega, danes le še zgodovinskega položaja, izgubili pogum in postali izdajalci, je utemeljeno v njihovi medsebojni plemenitvi, ki je povzročila duševno in moralno degeneracijo.

Narodi zahtevalo v takih časih drugačne voditelje kot obolele stare rodline. Ako so se pustili tudi takozvani državniki in vojskovodje zapeljati, da je mogoče zgodovinsko obračunavanje za biti ali ne biti odločiti s podlo kapitulacijo sebi v korist, nam to prav tako dokazuje le tisočletno izkustvo, da ne živi na zem-

lji istočasno mnogo velikih duhov. Vse-povsod tam, kjer je prišlo do take kapitulacije, kjer so o njej premišljali, ali bi morda o njej še danes hoteli premisljevati, pa njen rezultat ni enostavna rešitev svetovnogodovinske krize, temveč nujno in sigurno uničenje dotičnega naroda in s tem tudi njegovih odgovornih mož. Kajti boljševizem, zmede in državljanska vojna so le prve posledice. Druge se prične z izročanjem takozvanih »vojnih zločincev«, to je dragocenih mož ter se končajo z nepreglednimi kolonami ljudi na poti v sibirsko tundro, da bi ostale tamkaj kot žrtev slabosti svojega državnega vodstva. Čeprav so bile posledice teh izdajstev za Nemčijo kot glavnega nosilca boja v pričetku vojaško zelo težke, kljub temu niso omajale stavbe Nemčije, niti niso mogle premagati odpornega duha. Obratno je postala bojna volja naroda bolj trdna in šele prav fatatična. Srečni smo, da so se pri nekaterih narodih, ki jih je zajel razpad, našli elementi odpora, ki se zbirajo v Italiji okrog voditelja nove države Benita Musolinija kot Duceja, na Madžarskem okrog Szalasija, na Sloveškem pod vodstvom predsednika Tise in na Hrvaškem pod Poglavnikom Paveličem. Vsi ti so vodje mladih narodov. Vemo, da so pri ostalih narodih prav tako nastali odbori in vlade, ki nečejo priznati kapitulacije in enostavno zato biti za uničenje narodov, ker so odgovorili nekateri breznačajni slabšči ali pa so sanjali neumežni o možnosti, v katere danes že sami ne verjamejo. Naša velika zaveznica Japonska je smatrala vojno od prvega dne kot to, kar je, kot odločilni spopad za biti ali ne biti. Zato se bori z junaštvom resničnega naroda junakov. Od odpada italijanskega zaveznika z vsemi njegovimi težkimi posledicami, ki so s tem nastopile za naše vojskovanje, so izdajstva prizadevala naš narod. Kljub temu se niso uresničila upanja naših nasprotnikov. Vedno znova se nam je posrečilo odbrzati fronto in zaustaviti nasprotnika. Tako je preostalo le upanje v odločilni sunek znotraj Nemčije. Breznačajne osebnosti, mešanica fevdalne arogance, meščanske nedostotnosti in bivših parlamentarev, so se zbrale upajoč, da bodo takoj nato dobile plačilo za to podlo dejanje, zlomile namreč nemški odpor pri koreninah. Vsekakor so pravilno predvidevale: Dokler živim jaz, ne bo doživela Nemčija usode od boljševizma pregažene evropske države. Dokler bom dihal, bo sta moje telo in moja duša sledila zgolj misli, da postane moj narod močan pri obrambi in v napadih proti grozeči mu smrtni nevarnosti. Kajti, ako so bile prejšnje vojne vojne za dinastične ali gospodarske interese, je smisel te vojne v boju za ohranitev našega naroda. Zato predstavlja logično posledico vseh žrtev le nemška ljudska država. Ako se nekateri dogodki temu še upirajo, ne moremo nič pomagati, ker bo ta ljudska država preko njih postala resnična. Ako menijo posamezniki iz že premaganih strank, razredov ali drugih odtenkov našega naroda, da je prišel morda sedaj čas za njihov ponovni nastop, bodo v trenutku doživeli popolno uničenje. Narodni socializem, ki so ga nekoč krvavo preganjali, je bil napram svojim političnim nasprotnikom po prirodu na oblast ne le naravnost spravljiv, temveč celo širokopotezen. Le proti onemu, ki je z besedo ali dejanjem napovedal boj novi državi, smo postopali po zakonih. Poleg tega sem omogočil z načinom prevzetja oblasti vsake-

Ogorčeni boji na obeh straneh Metza

Sovražne oklepniške sile ob Niedi razbite — Žilav nemški odpor pri Forliju — Bitka vzhodno od Budimpešte postaja obsežnejša in silovitejša

Führerjev glavni stan, 13. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na zapadnem bojišču je ležalo večeraj težišče ogorčenih bojev na področju ob obeh straneh Metza.

Zaradi silovitega odpora naših čet in njihovih protinapadov so Severnoamerikanci le nekoliko razširili svoje predmostje severovzhodno od Thionvill-a, vdrli pa so v mesto samo. Za staro izdajavo se bijejo siloviti boji.

Jugovzhodno od Metza smo ob Niedi prestregli sovražne oklepniške sile, ali jih vrgli zopet nazaj. Na področju južno od Mörchingena so zadale naše divizije v ogorčenih oklepniških spopadih nasprotniku visoke izgube. Vrgle so ga iz več krajev. Od pričetka bitke za Metz so uničile naše čete 222 ameriških oklepnikov in oklepniških izvidniških voz.

Pred našimi utrdami na zapadu se je ojačel sovražni topniški ogenj ter njegovo letalsko in bojno delovanje. Sovražni napadi proti vzhodni fronti trdnjave St. Nazaire so se izjalovili.

Povratniški ogenj na London se nadaljuje.

V Etruščanskem Apenninih je

Prva poročila očitvecev o »V 2«

Stockholm, 12. 11. DNB. Ker je bil Churchill pod vtisom nemških poročil o obstreljevanju z »V 2« prisiljen, da odkrije v Spodnji zbornici kopreno tajinstvenosti, s katero je zakril resnico o »V 2«, so prispela sedaj tudi že prva poročila očitvecev, ki pa so seveda močno cenzurirana.

Poročilo predsednika »United Press« Hughja Baillija cenzura ni pustila objaviti. Baillie, ki se je medtem vrnil v New York, poroča, kako je slišal v svojem hotelu prvo daleč oddaljeno eksplozijo »V 2«. Ko je pogledal kraj, kamor je izstrel ek padel, se mu je pred očmi odprlo velikansko žrelo, vse naokrog pa je bilo slično bojišču. Ljudje so bili izredno razburjeni. Niso vedeli ali je bil to meteor, bomba ali kaj drugega.

Ostali, ki so doživeli bombardiranje z »V 2«, so izjavili, da so izgledali nemški izstrelki kot »velika ognjena krogla«. Nek očitvecek je izjavil Reuterjevemu dopisniku: »Na nebu sem videl rdečo kroglo, veliko kot nogometno žogo. Nekaj minut kasneje je sledila grozna eksplozija.« Nek drug očitvecek je dejal: »Videl sem črn oblak dima in nato nekaj, kar je izgledalo kot svetla zvezda. Premikalo se je bliskovito hitro. Naenkrat je sledila eksplozija z oranžnim in rdečim ognjem.« Druge priče so zopet opazovale »V 2« kot »leteče brzjavne drogece.

Neko poročilo »United Press« iz Londona pravi, da je podoben »V 2« ogromni repatici, ki se nevidno in neslišno spusti na tla ter razširja strah po velikih delih Anglije. Komentar londonskega radia Lindley Fraser poroča, da je izstrel ek drugačen kot »V 1«, ker je hitrejši od zvoka. Dejal je: »V 2 je premagal sirene.

Radijski komentator Archie Lee prikazuje takole svoje vtise o »V 2«: »V 2« sem videl pozno ponoči. Izgledal je kot žareča krogla. Padal je navpično po nebu, izginil na obzorju ter povzročil ogromno detonacijo, ki sem jo »kljub veliki oddaljenosti občutil.« Lawrence Hanson poroča: »Najprej sem mislil, da je bil utrinek, nato sem ugotovil, da postaja vedno večji in

prava ognjena krogla. Nekaj sekund kasneje je udaril »V 2« daleč proč med hiše, na nebu pa se je pokazal rdeč sij.«

Londonski dopisnik »Stockholms Tidningen« pravi, da večina Angležev prvotno sploh ni vedela, za kaj gre. Govorili so o eksplozijah plinohramov, municijskih skladišč in podobnih stvarih. Nato pa je javnost končno izvedela, da so se pričeli dolgo pričakovani napadi »V 2«. Brzina izstrelka je naravnost strahotna ter so zato vsi protikupeji zaenkrat nemogoči. Londonski dopisnik »Svenska Dagbladet« primerja padec »V 2« s posledicami potresa. Po »Dagens Nyheterju« imaš vtis, da eksplozija »V 2« po presledku ene sekunde še enkrat.

Londonski poročevalec švicarskega lista »Suisse« opozarja na Churchillovo sporočilo, da ima »V 2« še večjo probojno moč kot »V 1«. Bistvena razlika je v tem, da pade »V 2« kar naenkrat iz oblakov, tako da prebivalstvo ne more biti pravočasno opozorjeno. S tem v zvezi je tudi vtis na Angleže izredno močan.

Von Ribbentrop sprejel

Vlasova

Berlin. Zunanji minister nemškega Reicha von Ribbentrop je sprejel 11. novembra vodjo osvobodilnega pokreta ruskih narodov generala Vlasova.

Maniu naj odstopi

Budimpešta. Pri sprejemu ljudskega komisarja Višinskega pri kralju Mihailu v Sinajskem gradu je po vesteh iz romunskih narodnih krogov Višinski energično zahteval, naj izgine Maniu čim prej s politične pozornice, ker poskuša zbrati okrog sebe romunske reakcionarne sile ter predstavlja tako nevarnost za razvoj pristranih odnosov med Sovjetsko zvezo in Romunijo. Višinski je sunek le sledil silovitim napadom moskovskega radia proti Maniu, ki so ga obdolževali, da je odprl železni gardi vrata ječ. V krogih romunskega meščanstva in kmetov je natelet Višinskijev postopek na največje zaprepačenje.

Zaprisega nemške ljudske vojske

(Nadaljevanje s prve strani.)

se bo nato približala ura, ko nam bo Vse-mogočni zopet prav tako podelil svoj blagoslov, kot v dolgih dobah pred tem. Takrat smo izvajali največje zmage svetovne zgodovine in se kljub temu ni-mo prevzeli. Časi udarcev nas ne bodo nikdar upognili in bodo tako sliko o zna-čaju nemškega naroda pri znanjeh po-trdili le v dobrem smislu. Zato upam z neomajnim zaupanjem, da bo z našim delom in z našimi žrtvami nekega dne prišel trenutek, ki bo končno z uspehom kronal naše delo. Cilj našega boja pri tem ni prav nič drugačen, kot je bil oni, za katerega smo se morali boriti leta 1923, in za katerega je šlo v smrt prvih 16 mučencev našega pokreta.

Rešitev našega naroda iz stisk in ne-varnosti, zagotovitev življenja naših otrok in njih potomcev do daljnjih ro-dov, to je naš cilj. V senci srca nemškega naroda pa koraka ona Evropa, ki občuti, da ne gre danes le za nemško usodo, temveč za bodočnost vseh onih narodov, ki se prištevajo k Evropi in ki zavestno od-klanjajo boljševiško barbarstvo.

Tako pozdravljam iz daljave moje stare stranke tovariše po glasniku teje prepričanja, z zagrizeno odločnostjo, s svojim starim nezlojnim bojnim pogu-mom in z neomajno samozvestjo. Ob tej priliki se še enkrat zahvaljujem bor-cem pred 21 leti, ki so nam prav tako dali pogled na bodočnost našega naroda Velikonemškega Reicha.

Temu poročilu so sledile viharne ova-cije navdušenja in veselja. Možje nemške ljudske vojske so z vročimi srci sprej-mali besedo za besedo, razumeli so, da Führer sedaj ne more govoriti, temveč da hoče zmagovalno končati to vojno. Vsi so najbolj jasno spoznali smisel in pome-n besed Adolfa Hitlerja.

Živahno so odobravalji Führerjeve be-sede o junaštvu Japoncev. Z velikim ve-seljem in hvaležno zahvalnostjo so odgo-vorili na Führerjevo obljubo, da ne bo Nemčija nikdar izročena boljševizmu in da bo vsakdo, ki bi dvignil roko za su-nek v hrbet, neusmiljeno uničen. Z grme-čim odzivom so potrdili opozorilo o brez-kompromisnosti nemškega boja.

Oči so se jim zasvetile, ko je Führer pohvalil junaško obnašanje nemške do-movine. Vsi so bili s Hitlerjem edini v veri v bodočnost in v spoznanju, da mo-rajo junaški nemški vojniki izvajati sre-čo in mir za vso Evropo.

Ljudska vojska prisega

Reichsführer SS Himmler je nato za-prisegel ljudsko vojsko. Njeno odposlan-stvo je stopilo pred krvno zastavo, dvig-nilo desnico in položilo levo na sveto blago.

Tisoči so na velikem obsežnem pro-storu izgovorili prisego: »Prisegam pri Bogu to sveto prisego, da bom Führerju Velikonemškega Reicha Adolfa Hitlerja brezpogojno zvest in poslušen. Obljub-ljam, da se bom za svojo domovino juna-ško boril in raje umrl, kot da bi izdal svojo svobodo in s tem socialno bodočnost svo-jega naroda.«

»Vojna kot merilo vrednosti«

Berlin, 12. 11. Pod naslovom »Vojna kot merilo vrednosti« se bavi minister dr. Goebbels v svojem najnovejšem uvodniku v »Reichu« s posledicami, ki jih povzroča ta vojna v notranji strukturi narodov, zlasti pa nemškega naroda. Dr. Goebbels ugotavlja, da je generacija, ki prestaja v sedanji vojni svojo veliko preizkušnjo, poklicana, da vzraste v vodstvo države. Kajti njej se bo treba zahvaliti, ako bo iz-šla Nemčija ojačena in utrjena iz te vojne. Ta nova skupnost nemškega naroda, ki bo njen rezultat, mora imeti socialistični značaj ter odkla-njati tudi zadnje preostanke na raz-redne razlike vezanege mišljenja. Predprike, izvirajoče iz starih, že zdavnaj nepotrebnih naslovov, nimajo v tem novem vrednotenju nikakega pomena več. Velja le še osebnost, ne glede na to, kakemu poklicu ali stanu pripada. Če je že narodnosocialistič-na revolucija predstavljala prodor na-roda do države, potem bo to tem bolj veljalo za to vojno. Ona mora roditi

Francija drvi v državljansko vojno

Berlin, 11. nov. Francoski minister za delo Marcel Deat je izjavil po poročilu agencije OFI, da se de Gaulle zman-trudi, da bi se zaščitil proti neizogib-nemu razširjanju boljševizma. Reagirati hoče z nekako socialno demagogijo, ka-tero pa mu bodo njegovi zaščitniki v Londonu in Washingtonu prej ali slej zavrnili, ker bodo imela gesla Moskve in Thoreza vedno prednost. Neučakanim ekstremistom meče de Gaulle glave, do-klar ti ne bodo zahtevali njegove lastne. Nekega dne bo imela nesrečna Francija hrepenenje po miru in redu, ker se dan-es z vedno hitrejšimi koraki približuje neusmiljeni državljanski vojni med boljševiki in konservativci. Takrat pa bo prišel trenutek novega zedinjenja, v čigar sredini bosta stala maršal in nje-gova vlada. Zato mora ta vlada misliti bolj na obnovo, kot na maščevanje in represalije, kljub vsemu barbarstvu, pod katerim morajo trpeti danes oni tovariši, ki so ostali v Franciji.

Bern. Po vesti »United Press« iz Kaira sta priznala oba morilca lorda Moyna, da sta člana židovske organiza-cije »Zvezd«.

Izšla je nova knjiga »SLOVENCEVE KNJIZNICE«

Theodor Choinski: »POSLEDNJI RIMLJANI«

Roman prikazuje dobo, ko se rimsko poganstvo zadnjič skuša dvigniti in potlačiti razvijajoče se krščanstvo. Osrednja postava je krščanski barbar Fabrij, ki ljubi poganstvo vestalke. Zgodba se razvija napeto, poživilja jo opis rimskih razmer, v katere vdira barbarski življenjski. »Knjiga je prvi del precej obsežnega romana. Drugi del izide še ta mesec. Ne pozabite, da vam knjige »Slovenčev koledar« lahko najlepše krajšajo dolge večere, ki že prihajajo.

Družina junakov in družina mučencev

Zavedna slovenska kmečka družina Šukljetojih iz Lokvice pod Gorjanci je za lepšo bodočnost našega naroda darovala že dve hčerki-mučenici in dva sinova-junaka

Še pred 3 leti je živela na prijazni Lokvici tam pod Gorjanci sredi vino-gradov v skromni kmečki hiši srečna krščanska družina. Oče, mati 3 krepki, zdravi sinovi, 2 cvetoči hčerki. Takrat se ni ločila ta hiša od drugih prepro-stih belokranjskih domov, razen da je bila družina povezana med seboj po vernosti in delavnosti bolj ko druge družine. Pač nekaj je bilo, kar je dru-žini bilo v ponos in ji je prineslo pri-sosedih še večji ugled. Pri Šukljetojih imajo študenta, imeli bodo gospoda, so govorili s spoštovanjem. Tega se je ve-selila mati, bratje, sestre in z njimi vsa vas.

Vsi ti lepi upi, vse te lepe sanje, vsa sreča dobre družine se je zrušila v nič kakor bežen privid. Pred krat-kim časom srečna družina je po zlobi zapeljanih »osvoboditeljev« postala ena najbolj nesrečnih družin. Toda pred usodo te družine se moramo klanjati s spoštovanjem, kajti postala je v straš-nih preizkušnjah komunističnega div-janja družina mučencev in družina ju-nakov. Šukljetoja poštena hiša je po-stala komunistom takoj epotečka trn v peti. Vedeli so dobro, da v tej krščan-ski družini znak rdeče zvezde, znak srpa in kladiva ne bo nikdar priznan. Najprej je moral pobegniti od doma Stanko, ki je prišel domov na počit-

nice, pa je bil opozorjen, da je njegovo življenje v nevarnosti. Pridružil se je metliški legiji, ki se je osnovala pred-vsem po njegovem prizadevanju. Kma-lu sta mu morala slediti še brata Tone in Tine, da stašla komunistom.

Komunistom pa ni šlo v račun, da jim žrtve uhajajo, zato so se hoteli znesti nad ostalo družino. Prišli so po mater, ki jim je komaj ušla v Metliko, zato pa so odpeljali obe nedoletni hčer-ki Micko in Nežko in ju zločinsko umo-rili, vso hišo pa izropali. Pustili so do-ma samo bolehnega očeta, ki je ostal brez vsega in bi moral od revščine umreti, ako se ga ne bi usmilili neka-teri dobri sosedi in mu prinašali hrane. Legionarski patroli se je slednjič po-srečilo, da so Šukljetojevega očeta pre-peljali v Metliko, kjer je kmalu umrl bolj od žalosti kot od bolezni.

Svečana slovesnost NSDAP v Operi

V nedeljo, 12. novembra, se je v ljubljanskem opernem gledališču na sve-čan način počastil spomin in simboličen pomen 9. novembra, dan nacionalsocialistične ideje in njenih pionirjev. Prve žrtve za idejo nacionalsocializma so 9. novembra 1921 postavile trden in neporokljiv temelj velikonemskemu Rajhu.

Svečanosti so prisostvovali člani stran-ke, zastopniki nemške vojske, predstavi-niki najvišjih nemških in slovenskih ob-lasti in častni gostje. Slovesnost samo je otvorila L. v. Beethovnova uvodna glasba »Egmont«, bogat in globokemu pomenu primeren spored pa je izpoln-jeval kor podoficirske šole. Spregovoril je SA Oberschulgruppenführer Verhous, ki se je v svojih izjavah spomnil vseh padlih iz prve svetovne vojne, vseh pad-lih iz današnje velike borbe nemškega naroda za svojo svobodo in nacionalno neodvisnost in vseh številnih nedolžnih žrtv, ki jih je terjal od nemškega na-roda anglo-amerikanski terorizem.

Gospodarstvo

Neue Geldscheine in der Provinz Laibach

Um den Bargeldumlauf in der Provinz Laibach wieder zu normalisieren und gewisse aufgetretene Mängel zu besei-tigen, wird die Sparkasse der Laibacher Provinz auf Grund der Verfügung des Chefs der Provinzialverwaltung vom 14. September 1944 in der nächsten Zeit Geldanweisungen zum Nominalwert: Lire 50.—, 100.—, 500.— und 1000.— ausgeben.

Diese Geldanweisungen werden im Rahmen des Guthabens, welches die Sparkasse der Laibacher Provinz bei der Banca d'Italia besitzt, ausgegeben. Es ist also für jede Geldanweisung bei der Notenbank volle Deckung in Lire vorhanden. Die Geldanweisungen stellen also denselben Wert dar, wie die Noten der Banca d'Italia, und es wird sie selbst-verständlich jedermann als Bargeld zum Nominalwert annehmen, wie dieses die Verfügung des Chefs der Provinzialver-waltung es zur Pflicht macht.

Eine vom Chef der Provinzialverwal-tung besonders ernannte Kommission hat die Aufgabe, die Ausgabe der Geldan-weisungen streng zu beaufsichtigen. Die-se Aufsichtskommission bietet volle Ge-währ, dass nur soviel Geldanweisungen in Umlauf kommen, wie volle Deckung vorhanden ist.

Wird ein Normalzustand im Umlauf der Barmittel erreicht, werden die Geld-anweisungen wieder eingezogen. Der Chef der Provinzialverwaltung wird ei-nen angemessenen Termin veröffentli-chen, innerhalb dessen dem Überbringer von Geldanweisungen Noten zum Nominalwert der Emissionsbank umgetauscht werden. Es wird daher nochmals darauf hingewiesen, dass die jetzt zur Ausgabe gelangenden Geldanweisungen der Spar-kasse der Laibacher Provinz ein voll-wertiges Zahlungsmittel darstellen, und selbstverständlich von allen öffentlichen Stellen, wie auch von der Bevölkerung zum Nominalwerte angenommen werden müssen.

Nove denarne nakaznice v Ljubljanski pokrajini

Da bi se zopet ustalil gotovinski de-narni promet in da bi se odstranile raz-ne težkoče, bo Hranilnica Ljubljanske pokrajine na podlagi odredbe Sefa pokrajinske uprave z dne 14. septembra 1944 stavila v teh dneh v promet de-narne nakaznice v nominalni vrednosti po 50.—, 100.—, 500.— in 1000.— lir.

Te denarne nakaznice se bodo izdale le v okviru dobroimetja, ki ga ima Hranilnica Ljubljanske pokrajine pri Banca d'Italia. Za vsako denarno nakaznico je torej podano polno kritje pri Emissijski banki. Denarne nakaznice imajo zaradi tega isto vrednost kot novčance Banca d'Italia in jih bo seveda vsakdo sprej-mal kot gotovino po nominalni vrednosti, kakor je to predpisano z odredbo Sefa pokrajinske uprave.

Izdajo denarnih nakaznic nadzira po-sebna od Sefa pokrajinske uprave ime-novana komisija. Ta nadzorna komisija nudi zadostno jamstvo, da bodo prišle v promet le denarne nakaznice, ki imajo polno kritje.

Ko bodo glede gotovine nastopile zo-pet normalne razmere, se bodo denarne nakaznice vzele iz prometa. Sef pokra-jinske uprave bo razpisal primeren rok, v katerem se bodo denarne nakaznice zamenjale prinositelji po nominalni vrednosti v novčance Emissijske banke.

Ponovno se poudarja, da so denarne nakaznice, ki jih da Hranilnica Ljubljanske pokrajine v promet, polno veljavna plačilna sredstva in da se morajo sprejemati v nominalni vrednosti od vseh javnih službenih mest in tudi od pre-bivalstva.

Sovjetske zahteve iz Finske. Nadal-jnja občutna obremenitev za državne fi-nance je zahtevek sovjetske kontrolne komisije v Helsinkih, ki je zahtevala 1 milijardo finskih mark za 700 političnih obsojencev; ta znesek naj bi plačala fin-ska vlada na moskovski diktat.

Srbija proti sovjetskemu nasilju

List »Deutsche Adria Zeitung« ob-javlja pod gornjim naslovom zanimivo poročilo o stanju v Srbiji po sovjetski za-sedi. Iz poročila je razvidno, da se srbski nacionalni krogi ne marajo kar tako podvreči sovjetskemu nasilju, ki ga na eni strani izvajajo Brozovi komunisti, na drugi strani pa sovjetski vojaški krogi. Srbski nacionalni krogi se zbirajo v obo-rožene skupine ter napadajo sedanje oblastnike v Srbiji ter podirajo in rušijo važne javne naprave. Poročevalce poudar-ja, da so komunisti celo v samem Beo-gradu stalno izpostavljeni napadom srbskih rodoljubov. Po tem uvodu omenjeni nemški dnevnik objavlja o se-danjem stanju v Srbiji naslednje podrobnosti: Po beograjskih ulicah odmevajo posebno ponoči strel iz pušk, ki so na-menjeni sovjetskim častnikom in voja-kom. Čujejo se tudi številne detonacije in razstrelitve. In tudi požigi so na dnevnem redu. Vse to kaže na različna sabotažna dejanja. Tako so n. pr. srbski nacionalni borci za svobodo poglani v zrak železniške naprave na postaji Žit-kovac ter sta zaradi tega iztirila dva sovjetska prevozna vлека. V Smederevu so srbski rodoljubi zažgali skladišče in za-logno bencina. Pri tem so nastali veliki požari. Tako zadržanje srbskega prebi-valetva, ki sega tudi v srbsko podeželje,

Mati in bratje so junaško prenašali uničenje svojega doma in svojih dra-gih. Čeprav so vedeli za krivce med va-škimi zaščitniki, se niso hoteli mašče-vati, dasi bi se mnogokrat lahko. Skle-nili pa so, da dajo svoje življenje na razpolago domovini in kot legionarji stražijo slovenske domove in slovenske družine ter se v častnem, odkritem bo-ju borijo za vero, čast in poštenje slo-venskega naroda.

Tako je padel lani ob prevratu ne-znano kje brat Tone, tako je padel kot pravi vojak v junaški borbi sedaj po-ročnik Stanko. Kaj smo z njim izgubili, vedo najbolj njegovi tovariši legionarji metliške legije in tovariši domobranci udarne bojne skupine. Njegovo bridko izgubo pa občutijo vsi njegovi znanci in prijatelji, saj je bil zaradi svojega odkritega značaja in svoje skromnosti vsem najboljši tovariš. Tolajši pa vse misel, da se je s svojim junaškim žrtvo-vanjem pridružil nosilec in gradite-ljem lepše bodočnosti, ki jih bo ohranil slovenski narod trajno v hvaležnem spominu. Slava mu!

»Generallajtnant« Rozman je padel

Bern, 11. nov. Exchange javlja iz Beo-grada, da je padel v bojih v četrtki »ge-neral« Franc Rozman, šef Titovega »ge-neralnega štaba« za Slovenijo.

Rozman je bil star komunistični revo-lucionar, ki se je udeležil že španske državljanske vojne. Zaradi skušenj, ki si jih je tam pridobil, je dosegel med ko-munističnimi tolpami »vodilno« mesto.

Zaplenjena imovina upornikov

Z odlokom šefa pokrajinske uprave v Ljubljani (Službeni list št. 85, z dne 11. novembra 1944) je zaplenjena imovi-na upornikov:

1. dr. Zwitterja Franca, univ. profes-sorja, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 17a, in
2. dr. Šturma Franca, univ. profesorja, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Levstik-ova ulica 25.

Obvestilo

Šef pokrajinske uprave opozarja na brezizjemno izvajanje predpisov o porabi električnega toka. Organi uprave policije in mestne elektrarne imajo nalog vršiti pregled in preiskave na vseh potrošnih mestih z vso strogostjo. Ni dopustno v prepovedanem času, ko morajo biti lokali in pisarne zaprti, trošiti električni tok za zaprtimi vrati, v gostinskih obratih drugod nego v kuhinji porabljati električ-ne kuhalnike ob času ko se ne kuha, za ogrevanje prostorov ali kakor koli iz-igravati predpisane omejitve. Nedopustno je žgati lestence z več žarnicami za raz-košje. Po danih navodilih bodo organi mestne elektrarne pri vsaki opaženi kr-šitvi pobrali števce in električni tok iz-ključili za izvesten čas, odgovorno osebo pa prijavili upravi policije v Ljubljani.

Iz Trsta

Praznik sv. Justa. Kot vsako leto, je tudi letos Trst slovesno praznoval god svojega patrona, mučenca sv. Ju-sta, ki je dosegel svojo sveto in muče-niško smrt ravno v Trstu, kjer so mu obehli na vrat mlinski kamen in ga v bližini današnjega svetilnika pahnili v morje. Seveda je bila tudi letošnja slo-vesnost bolj resnega značaja v skladu s sedanjimi vojnimi razmerami.

3. t. m. je tržaški župan, ki je obe-nem tudi patron bazilike sv. Justa, sprejel pri vstopu v cerkev tržaškega nadškofa, nakar se je pričela slovesna sv. maša, med katero je prepeval ko-ralne pesmi mestni cerkveni zbor. Po evangeliju je spregovoril tudi tržaški škof. V svojem govoru se je predvsem spomnil nedolžnih žrtv, ki so bile po-vzročene zaradi bombardiranja Trsta.

Poleg župana-patrona so se udeležili sv. maše tudi prefekt Kocijančič, kve-stor in poveljnik mestnih straž. Seveda so bili navzoči tudi vsi drugi vidnejši zastopniki javnega in vojaškega življe-nja. Zvečer so se vršile slovesne večer-nice, katerih se je udeležila vsa tržaška duhovščina. Pred večernicami se je vršila slovesna interna procesija z re-likvijami zaščitnika cerkve.

Seveda pa tudi Tržičani niso po-zabili na slavo sv. Justa. Po mestu je bilo še živahnije kot običajno in še pozno v noč se je razlegala po mestu starodavna mestna himna: Živijo sveti Juste!

licijski aparat ter uprizarja pravcato go-njo za častniki bivše jugoslovanske vojske. Prejlanje jugoslovanske častnike love in zapirajo tudi po vseh ostalih srbskih mestih. Vse častnike gonijo v posebna taborišča, kjer so pod najstrožjo stražo. Družine zaprtih častnikov se boje, da se sanje pripravljajo nov Katyn. V krajih, katere so zasedli boljševiki, so prevzeli upravo Brozovi komunisti, ki izvajajo nad prebivalstvom svojo strahovlado. To-lovaji so povsod zaplenili vse zaloge žita in ostalih vrst živil. Pri tem je prišlo k kmeti na več mestih do epopadov. Boljševiške tolpe divjajo povsod z ognjem in mečem proti komunistično usmerjenemu prebivalstvu, kar ima samo za posledico, da dobivajo pravi srbski nacionalni osvobodilni odbori v planinah vedno večje doloke novih borcev iz srbskih vas.

| sporeda.

Z bombami in strojnicami nad Ribnico

Dne 4. novembra opoldne in popoldne so angloameriški lovski bombniki napadli Ribnico, kjer je poleg znatne stvarne škode izbruhlo življenje tudi več prebivalcev. Domobransko glasilo pravi o tem naslednje misli:

»In padate so. Prva, druga, četrta... S strahom smo priskočevali v slabo utrjene kletke, ali je padla blizu nas, in tipali, ali je naša glava še cela...»

Sploščna smo mislili, da to ni res, da je to le pomota. Komaj so odšli, smo bili že za delur pospravljali, popravljali, pomitali smo, kakor da sovražnih plitvcev ne bo nikoli več.

Vendar, zmotili smo se. Sredi dela je zapel zvon, kot bi mrličem zvonil. In zopet se je začelo. Padale so na nlive, na vrtove, hiše, senike, hleve... na same vojaško najpomembnejše objekte.

Marsikdo se sprašuje: »Kdo je to bil?« Naš odgovor je: »Naj bo kdor koli, tako surov napad na naš mali trg brez vsaj zasilnih zaklonišč in brez vsake vojaške protiletalske obrambe je zločin in sramota za vsako vojsko.«

Mi vemo samo to: Poleg kletega sovraga komunista se je pridružil še drugi, ki v imenu naše svobode razbija naše domove, ubija naše ljudi in uničuje naša premoženja.

Prvi letalski napad je prišel za kosilo. Ob pol enih je pribrel šest je-klenih plitvcev drug za drugim. Bili so najbrž tako imenovani lovski bombniki. Napad je trajal kake četrt ure in padlo je šest bomb. Pravijo, da je že prvo letalo, ki se je spustilo nizko nad Ribnico, odvrnil kar štiri bombe. Te so podirle del Lovšinove mesarije in Logarjevo hišo. V njej so stanovali begunci, ki so se morali umakniti tolovajem, in brivce Tomo. Vsi so ostali pri življenju. Druga bomba je padla na Mlako in ubila šeststnika Arka Janca, ki je pravkar pripeljal domov voz drv. Obenem sta bili tam ubiti 2 kralji. Letalo je nato s strojnico obstreljevalo desno stran trga in popolnoma uničilo streho in poškodovalo zidovje hiše, ki je last Jožefa Pelca, poškodovano strehi pri Bukovčanu in Tshinkelju. To je bila glavna škoda prvega napada, ki je vse prebivalstvo silno prestrašilo. Zaradi neznanosti trga ljudje res niso pričakovali napada in so zato šele po eksploziji prve bombe skušali skriti glave v kleti.

Po napadu je prešel strah še dokaj hitro, zlasti ko so ljudje videli, da so letala še vnovič preletela Ribnico, ne da bi kaj metala. Vsakdo si je mislil, da je že rešen, takoj so začeli čistiti ulice in razkopavati ruševine Logarjevega poslopja, da bi stanovalec hiše rešili. Sredi dela pa je ob štirih zopet udaril plat zvona. Ponovno so prileteli bombniki in prinesli nad Ribnico pravo razdejanie. Letala so odvrkla več bomb, pravijo petnajst do dvajset. Bombe so padale med hiše in nanje. Popolnoma so podirle naslednje stavbe: dekliska šola, Papeževa hiša, Zadnikova, Dejakova, Kozinova, Urbanova, Tshinkeljeva in še ne-

kaj drugih. Poleg tega je bilo razdejanj ob 20 gospodarskih poslopij. Pri tem napadu je trpela tudi cerkev sv. Stefana. Razbita so vsa okna, na tla je padel veliki lesenec, odletela je glava sv. Antona. Razdejana so vrata pri moškem vходу. Takoj po napadu so prenesli sv. Rešnje Telo iz cerkve in ga hranijo sedaj v cerkvi na Hrvači. — Bombe so seveda padale tudi izven stavb, tako na Bukovčanovo dvorišče, blizu Rudeževih vile, za župniščem, na Pungertu in na Mlaki (ob vodi). Tu so bombe napravile velike jame, puh eksplozij pa je poškodoval bližnje stavbe. Tudi pri drugem napadu so letala obstreljevala trg s strojnicami. Zato je težko najti poslopje, ki ne bi bilo nič poškodovano. Puh eksplozij je namreč zdrobil skoraj vse šipe v vsej Ribnici, mnogim hišam, ki sicer niso bile naravnost zadele, pa razkril strehe.

Kakor je huda nesreča, ki je zadela Ribnico, bi jo vendar vsi mnogo lažje prenašali, če ne bi objokovali žrtve. Sedem mrtvih je zahteval ta dvojni bombni napad. Pri prvem napadu je dohitela smrt Arka Janca iz Ribnice 133 (po domače Matičev), ko je pripeljal na dvorišče. Pri drugem napadu pa so padli: Spolar Anton iz Ribnice 50, Bil je med napadom na vrtu. V hiši Arka Franca so padle kar štiri žrtve. Bomba je hišo zadela in zasulo je Arka Fran-

ca in njegovo ženo Marijo, prav tako pa tudi Tekavca Antona in Lovšeta Blaža, ki sta bila tedaj pri njih. Vse tri moške so pri odkopavanju našli, žene pa štiri dni po napadu še ne. Sedma žrtev pa je bila Petek Marija mlajša. Padla je kot žrtev krogla iz letalske strojnice.

Obnovitvena dela hitro napredujejo, ker pomaga požrtvovalno okoliški prebivalstvo. Hiše bodo kmalu pokrite, vsaj tiste, ki niso preveč izdelane. Peti dan pa napadu je tudi vodovodna in električna napeljava že popravljena. Glavna zasluga, da je bilo to delo vsaj v glavnem tako hitro opravljeno, gre krajevnim oblastem in vsem, ki so odprli roko in srce, da pomagajo v tej stiski, ki je zadela Ribnico. — (Po »Slovensko domaćij«, 9. novembra 1944.)

Kot svojsko zanimivost naj omenimo še to, da so na večer usodnega dne dali duška svojemu veselju nad napadom tudi tolovaji, ki so iz daljave in gozdov začeli prožiti puške proti Ribnici. To pokanje Ribničani res ni ustrašilo, še manj pa domobrance. Kot zanimivost omenjamo le to, da so se celo nekateri civilisti, takoj ob prvih streljih prijavljali, da gredo pomagat v strelski jarek, če treba. Seveda ni bilo treba, saj je bilo pokanje s tolovajske strani le ne-kakšno ponesrečeno bahanje, češ ni nas še čisto konec.

Sport

KAC-Rapid : Hermes 5 : 0

Ljubljanci, in to igralci Hermes in Istoka, so se oddeli odigrati minulo nedeljo prijateljsko nogometno tekmo s celovskim klubom. Odpotovali so v kombinirani postavi. Koroscem je šel poraz preteklo nedeljo, ko je koroska enajsterica izgubila bitko s Ljubljanci 4:0, gotovo na živce in so hoteli zaradi tega poraziti na svoj uspeh. Za večeršnjem svojo srečanje so postavili na noge vse svoje najboljšie moči, ki so jih zbrali od Beljaka pa do samega Celovca. Tako so bili v stanju, da so res postavili na zeleno polje močno enajsterico, ki je bila za Ljubljance. Najboljše rezultate, le pretrd oreh. Tako sestavljena enajsterica je bila potemtakem nekakšna reprezentanca, ki ji vsaj pri večeršnjem srečanju ni bilo dvokvaki oporekati kar se tiče borbenosti, lepe povezanosti, pripravljenosti pri atakovanju, povrh pa še več kot velike sreče.

Domača enajsterica je nastopila v naslednji postavi: Razbomnik-Melenski, Halušnik-Palkovič, Pešiček, Rath-Romeo, Melhior, Petzing, Gajšek in Belak. Gostje, to je Ljubljanci, pa so postavili na igrišče tele svoje igralce: Oblak-Aljančič, Nagode St., Januš, Pišek, Rot-Nagode Dr., Brodnik, Humar, Pliskar D. in Šibenik.

Če samo kot kronisti zabeležimo izkupiček večeršnjega tekme, moramo zapisati samo doseženi rezultat: 5:0 kar je jekmo videl, ta mora nepristransko priznati, da je rezultat vsaj za polovico previsoko izražen in da bi Ljubljanci zaslužili vsaj neodločen rezultat. Toliko godnih, toliko stoddstotnih šans

menda še nikoli noben klub ni imel kakor Ljubljanci pri večeršnjem svojem nastopu. Če bralec športnih vesti vpočličevo v spomin kopico zamujanih prilik, ki so jih Ljubljanci zamudili pri tekmi s Korosci 4:0, tedaj je to le morda tretjina pozicij, kot so jih imeli Ljubljanci pri nedeljskem gostovanju v Celovcu. Zoglo so šle prek prečke, mimo drogov, vratarju v roke ali pa so bile plen dobro razpoložene obrambe. Le v mrežo ni hotela niti ena žoga. Ljubljanci so imeli mnogo več od igre, seveda pa ne gre soditi nogometne tekme po tem, marveč po zabilih golih. In v tem so imeli domačini sila srečne noge. Vse jim je šlo kot morda niti sami niso hoteli. Nekaj tistih pobegov, v ostalem — to moramo pustiti — dobro zamisljenih, je rodilo vedno gole. Ljubljanci so napadali na vse pretege, publika je bila s njihovo igro več kot zadovoljna, le izkupička iz vsega tega ni bilo nobenega.

Nekaj zasluge za doseženi rezultat ima tudi sodnik, ki je pustil domačim igralcem več besede. Ljubljanci pa zaustavljali tudi ob največjih prednostih. »Celovčani« so se tokrat pokazali kot zelo dobra enajsterica, ki je imela v vseh svojih vrstah dobre, srečne in lepo ulgane igralce. Ljubljanci so imeli najboljšo formacijo v obrambi, srednja vrsta je bila nekako premehka in je premalo podpirala svoj napad. V napadu samem pa so imeli Ljubljanci le dva moči, ki sta bila morda polnovredna. Vsem ostalim pa žoga kar ni šla prav od nog. V celum se lahko reče, da so vzeli nedeljsko srečanje domačini s kar moči enostrani, dočim je Ljubljancem manjkalo srca, tista volja, tista borbenost, ki jo mora imeti sleherno moštvo, če hoče uspeti.

Kot rečeno je doseženi rezultat mnogo previsoko izražen; s enim, dvema goloma razlika pa so domačini smago gotovo zaslužili.

Čez štirinajst dni bodo v gosteh spet koroski nogometaši, tedaj pa bodo lahko znova pokazali znanje v borbi s ljubljansko metno reprezentanco. Do tedaj pa se moramo zadovoljiti s doseženim rezultatom 5:0, ki je ljubljanskim nogometašem gotovo malo mimo.

Ljubljana : Gorenjska repoz. 3 : 2 (3 : 0)

Po dolgem času smo imeli včeraj v Ljubljani spet v gosteh gorenjske nogometaše. Prišli so z dvema moštvioma. Gorenjska reprezentanca je imela za svojega nasprotnika našega prvaka SK Ljubljano, moštvo Kranja pa je igralo proti kombinirani sestavi Mladike.

Ob dokaj meglenem vremenu se je na igrišču SK Ljubljane včeraj popoldne zbralo nekaj čez 2000 gledalcev, da vidijo naše gorenjske nogometaše spet pri delu. Gostje so nastopili v naslednji postavi: Dolžan, Martelanc, Engelman-Pogacar, Ranzinger, Boncelj-Slokan, Tišar, Fale, Engelman II in Janetič. SK Ljubljana pa je igrala s temile moštvi: Plečko-Perharič, Dekleva-Volavšek.

Občinski predstojnik je poslal po sodnika in ga prosil, naj pride, da bo zaslišal ljudi glede na požar. Iskreno ga je prosil, naj pride navzlic slabemu vremenu, če mu je le količkaj mogoče, ker je on, kot upravnik konzumnega društva tako rekoč stranka v tej zadevi. Sodnik je prišel in zaslišal kar množico ljudi. Izkazalo se je, sodeč po izpovedih, da je nastal ogenj zaradi kakega nesrečnega slučaja, nemara zavoljo iskre iz peči ali svetilke. Na podlagi zaslišanja so dognali, da je Tolažba vdove bržkone pozabil ugaziti luč, ko se je bil zvečer odpravil domov. Njena ni zadela niti mrvica kakega suma. Požar je utesnil nastati čez kako uro nato, ko je bil on odšel iz poslopja. Sam je tako izpovedal in njegovo pričevanje je potrdila ženska, s katero je bil takrat nekaj spregovoril, a tudi njegova družina. Sodnik ga je zavoljo njegovega junaškega ravnanja predlagal celo, da naj dobi denarno nagrado; saj je bil rešil blagajno in knjige in je bil zaradi požara sam oškodovan! Predstojnik konzumnega društva je bil toliko plemenit, da je dejal, da je takšna majhna vsota denarja zares brez pomena.

Ko je bilo konec sodnih obravnav, je nekega dne stopal neki moški skozi snežni metez vzdolž obrežja. To je bil Marko, ki je Holmejordu obrnil hrbet. Prišel je bil semkaj s severa, zdaj je romal proti jugu.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Iz Hrvaške

Vojaški nastopi na Hrvaškem. O sedanjih vojaških nastopih na hrvaškem ozemlju nam hrvaški krogi sporočajo naslednje podatke: Zagrebška radijska postaja med drugim poroča, da je sedaj področje Podravske Slatine popolnoma očiščeno odmetnikov, kateri so se bili vkopali okoli dravskega prekopa 12 km severno-vzhodno od Podravske Slatine. Na tem mestu so doživeli odmetniki hud poraz. Njihova obrambna črta je uničena. Po končanem boju je obležalo na bojišču 150 mrtvih in okoli 80 ranjenih odmetnikov. Napad odmetnikov 26 km severno-zahodno od Ogulina je odbit. Tolovaji so imeli 110 mrtvih in 74 ranjenec. Vzhodno od Mrkopolja so ustaški oddelki v napadu zavzeli Begovo. Pri tem so zaplenili 3 strojnice in 65 pušk. Na področju Babinog potoka — 22 km vzhodno od Otočca so ustaške enote uničile 322 odmetnikov, ranile 43, ujele pa 126. Odmetnikom so zaplenile 2 strojnice, 482 pušk, metalece granat, 17 volov, 19 konjev in ostali vojaški material. — 13 km jugovzhodno od Dervente so se odmetniki po krvavi bitki razbežali na vse strani. Za sabo so pustili mnogo vojaškega plena. V okolici Travnika se odmetniki skrivajo po okoliških planinah, potem ko so doživeli več neuspehov. Ustaški oddelki še nadalje zasledujejo odmetnike na področju Tomi-

slav grada v Bosni ter so jim stalno za petami. Tolovaji se umikajo proti Jadranu. Pri Aržani so imeli 72 mrtvih. Za sabo so pustili 11 konjev, 7 volov, štiri strojnice, 83 pušk in metalece granat. Ujetih je bilo 24 odmetnikov. Ponovni napad odmetnikov pri Ohrovu se ni obnesel. Ustaši sedaj pade odmetnike proti morju. V boju z njimi je bilo ubitih 51 odmetnikov, ujetih pa 42. Ustaši so odmetnikom zaplenili tudi 1 italijanski top (badoljevski), 2 italijanski strojnici, 35 pušk. Med ujetimi odmetniki je tudi 16 badoljevcev, kateri so se skrivali po planinah. V Zgoranje-poljski občini (pri Livnu v Bosni) so pričeli odmetniki znova z napadi, doživeli so pa pri tem neuspeh. V boju je padlo 24 tolovajev, ujetih je pa 13. Med plenom je tudi 1 top, 1 strojnica in 18 pušk. Ostanek gošarjev beži proti Sinju. Na jadranski obali ni večjih vojaških dogodkov. Hrvaška vojska in ustaši se povsod postavljajo v bran nasprotniku in ovirajo njegovo prodiranje v notranjost obale. Med bombardiranjem zaledja so bila sestreljena 4 nasprotna letala. V Sremsu, na severo-vzhodnem hrvaškem bojišču, ni prišlo do večjih spopadov z rdečo armado. Hrvaške udarne divizije drže celo bojišče. Rdeča armada v 22 dneh na tem mestu ni imela posebnih uspehov. Hrvaška vojska ima dobre rove in odločno brani vsak meter zemlje.

TEL. KINO »UNION« 22-71
Film mladostne romantike
»NEVARNA POMLAD«
Olga Cehova, Winnie Markus, Siegfried Breuer, Paul Dahlke itd.
Predstave ob 15 in 18.

TEL. KINO »MATICA« 22-41
Barvno velodromo
»IMMENSEE«
Kristina Söderbaum, Carl Raddatz, Paul Klinger
Predstave ob 16 in 18.

TEL. KINO »SLOGA« 27-30
Prekrasna drama po romanu Güntherja Weisenborna
»DEKLICA IZ FANÓJA«
Brigitte Horney, Joachim Gottschalk
Predstave ob 16 in 18.

ZAHVALA. Vsem, ki ste pomagali lajšati trpljenje nase!

Poldki
darovalcem cvetja in spremstvu na njeni zadnji poti, obilo Bog povrni. Zadušnica bo v cerkvi sv. Petra dne 18. t. m. ob pol sedmih zjutraj.

Ljubljana, Hammelburg, dne 13. novembra 1944.

POLJAKOVI.

Podlegel je poškodbam, ki jih je dobil v boju za boljšo bodočnost sloven. naroda, gospod

MARN ALOJZ
domobranec iz Trebnjca

Pogreb bo v torek 14. t. m. ob 1/5 na Orlov vrh na Gradu, Trebnje, 13. novembra 1944.

Zalujoča mama, bratje in ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom sporočamo žalostno vest, da je 11. novembra t. l. padel za vero in domovino, naš ljubljani sin in brat

Stanko Šuklje
poročnik Slov. domobr.

Na zadnji poti ga bomo spremlili v torek 14. novembra ob 3 popoldne v Zal, kaple sv. Cirila k sv. Križu.

Sv. maša zadušnica bo v sredo ob 7 v križanski cerkvi.

Ljubljana, Metlika, dne 13. novembra 1944.

Marija Šuklje, mati; Martin, brat; Jožef Kraševce, stric.

Mladika : Kranj 3 : 1

V predtekmi je ojačeno moštvo SK Mladike gladko odpravilo nogometno moštvo iz Kranja s gornjim rezultatom.

MALI OGLASI

Polzvedbe
REVNA SIVILJA je izgubila rdečo torbico s pričetno temno modro jopico in sicer od Pražakove ulice do Mikšica. Pošten najdišči naj, gornje vrne v upravi »Slovenec«.

Sobe izšale
MIRNA GOSPODINJA prosi usmiljena srca za skromen topel stanovanjski kotiček v mestu ali v bližini mesta. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. »B« gunkac 10069, (c)

Stanovanja izšale
ENOSOBNO STANOVANJE ali samo sobo kjer koli iščem. — Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. 10070. (c)

Kolesa
DAMSKO KOLO novo, zelo lepo, moderno, z dinamo svetilko in sesalko, prodam za 4000 L. Ogled v mehanični delavnici Ambroz, Dunajska 71.

Radio
RADIO MATERIAL farnice, bloke itd. dobro obrabljene ali nov stalno kupuje trdka EVEREST, Prešernova ul. 44.

Živali
PRAČKI v težji približno 50 kg naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 10072. (c)

3 JARČKE in petelinke prodam. Ivan Košic. Cesta na Brdo 8. (c)

Prodajo
PISALNI STROJ »Remington« zadnjega modela, skoraj nov, poceni prodam. Ogled ob 16 do 20. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 10078. (l)

FRSNO OPREMO
konjsko, za enega konja, prodam. Otrrobe in sence vsako količino kupim. Vprašati v mlekarji Zabjek 6. (l)

OTROSKE CEVLJE
št. 36, delavske čevlje št. 42, njimke lakaste št. 40 in nizke čevlje z dvojnim podplati št. 44, ugodno prodam ali zamenjam za protivrednost. Društvena ulica št. 23. Moste. (l)

Kupimo
PISALNE STROJE dobro obrabljene, boljše znamke kupi takoj po najvišji dnevni ceni trdka »Everest«, Prešernova ul. 44.

Knjige
KNJIGE: Slovenske in nemške pripovedne, nemške znanstvene in sicer tehnične in medicinske knjige. Slovenske, Pleteršnik Slovensko-nemški slovar, Corti Kaiserin Elisabeth, zemljepisne in zgodovinske o Koroski v vseh jezikih in tudi druge knjige kupi knjigarna Kleninmayr & Hamberg, Miklošičeva 16.

Siv. stroji
SIVALNI STROJ original »Singer« z okroglim čolnikom — prodam. Pred skofijo št. 19, II. nadstropje, hišnice.

ZAHVALA. Vsem, ki ste na kakršen koli način izrazili sožalje ob bridki izgubi naše ljubljene žene, dobre mame in hčerke, gospe

Karanović Eme

izrekamo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo gosp. zdravniku dr. Prodanu za požrtvovalno zdravljenje pokojnice. Stari mami za skrbno nego, vsem darovalcem cvetja, ter vsem, ki so pokojnico spremlili na njeni zadnji poti. — Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto 18. t. m. ob 7 zj. pri Sv. Petru. Ljubljana, 13. novembra 1944.

Zalujoči ostali.

Umrla je po težkem trpljenju, v 77. letu starosti, moja tovarišica, gospa

Kovačič Terezija
šol. upraviteljica v pok.

Pogreb bo v sredo, dne 15. novembra ob dveh popoldne v Zal, kapelica sv. Jožeta, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 13. novembra 1944.

Peterca Marija, učiteljica v pokouju.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman 56

A ljudje so si dejali, da jim zavoljo njega ni treba brzdati svojih noračavosti. In smejali so se in vzklicali »živijo in hurá« in so vsi razposajeni tekali v snežnem metezu okoli. Od rasli so bili pri tem prav tako razposajeni kot otročad, ki je z vseh strani primrgolela tjakaj.

Medtem ko je gorelo, se je sneg nenehoma usipal izpod neba. Blizu pogorišča je toplota ognja spreminjala snežinke v mrzel dež, ki je v velikih kapljah padal ljudem v obraz, za kar so se ti spet smejali. Ondi pa, kjer ni mogla doseči snežink toplota, ampak le rdeči sij plamenov, jih je spreminil v zlato migotanje. Le tam, kamor so valeči se oblaki dima metali svoje temne sence, je padal sneg sivo in otožno ko prej. Povsod drugod pa je curiljak kot lesketajoči se zlati prah, kot blesteči se dež samih diamantov.

Paglavci so tekali okoli, da bi njeli zlate snežinke.

»Zlato in demantit« so vzklicali. »Zlato in demantit« ljudje so se smejali. Tolažba vdove se je udeleževal

veselosti. Je da bolj pritaženo. In mnogi odrasli so iztezali roke kakor otroci, da bi lovili snežinke, ki jih je toplota rok koj raztopila v majhne, le-sketajoče se bisere.

»Zlato in demantit«

Vsi so vpili in se smejali. »To je pač prvičkrat, da dežuje zlato na Holmejrdi« je dejal faktor s svojim subim glasom, vendar ni odločil resne nalaganje. Ko se je prepričal, da ni mogel nihče več videti njegovega obraza, mu je pa zaigral smehljaj krog velikih oči.

Sera Sturla in Finnur sta se skupno vračala v župnišče, ne da bi se ozrla in ne da bi spotoma le besedico spregovorila.

Sele ko sta bila pred hišnimi vrati, sta se ozrla na pogorišče. Videla sta ogenj kot rdečkasto meglo skozi snežni metez. Nato sta stopila noter. In se zmeraj nista nič spregovorila, ko sta si krččila sneg s svojih oblek. Sele nato so se jima srečale oči: segla sta si v roke in se molče razšla.